

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

ΜΕΤΑΞΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

«Η ανάσα των δίπλα» του Αντώνη Γεωργίου, διηγήματα

Εχω γράψει για τις περισσότερες παραγωγές των θεατρικών έργων του Αντώνη Γεωργίου και δεν αισθάνομαι ότι υπερβαίνω τα όρια του «τομέα μου» γράφοντας για τη συλλογή διηγημάτων του «Η ανάσα των δίπλα» (εκδ. Το Ροδακίο, Μάρτιος 2022). Ο ίδιος ο συγγραφέας δεν τηρεί τις διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των λογοτεχνικών ειδών με τα οποία καταπιάνεται. Οι ποιητικές του συλλογές «Πανσέληνος παρά μία» και «Σαν πεταλούδα είμαι», το μυθιστόρημα «Ένα αλπούμι ιστορίες», οι συλλογές διηγημάτων «Γλυκιά Bloody Life» και «Η ανάσα των δίπλα» και τα θεατρικά του έργα «Αγαπημένο μου πλυντήριο», «Η νόσος», «Ο κήπος μας», «La Belote», «Ήμουν η Λυσιππάτη», «Ο θεός Γιάννης», «Το μπάνιο», «Σε κρίσιμη κατάσταση» διαλέγονται μεταξύ τους θεματικά, συναισθηματικά, ιδεολογικά, φιλοσοφικά, σπλιστικά, γλωσσικά και λειτουργούν σαν συγκοινωνούντα δοχεία.

Η ποιητική του Γεωργίου, όπως στα καθαυτά ποιητικά του κείμενα, έτσι και στα πεζά και τα θεατρικά του δεν ενδύεται τα πέπλα της ομιχλώδους αοριστίας, δεν είναι καθόλου αιτάρεσκη, και εγωκεντρική είναι μόνο με την έννοια της βαθιάς αυτογνωσίας. Ο συγγραφέας βλέπει τον κόσμο πέρα από τα όρια του «εγώ» και δημιουργεί τρισδιάστατα σκίτσα άλλων ανθρώπων σε όλα τα λογοτεχνικά είδη. Τα ποιήματά της συλλογής «Σαν πεταλούδα είμαι» «Να τους αγαπάτε καθημερινά», «Η Ζωή στο νοσοκομείο», «Πατέρας του πατέρα μου» είναι αντλημένα από το ίδιο συναισθηματικό πηγάδι με το διήγημα «Σαν ξένος», ενώ τα επίσης συγγενή διηγήματα «Το μπάνιο» και «Σε κρίσιμη κατάσταση»

υπάρχουν ταυτόχρονα σε θεατρική και πεζογραφική μορφή.

Αλλά ακόμα κι όταν τα διηγήματά του δεν φανερώνουν άμεσα ποια είναι τα θεατρικά ή ποιητικά τους «αδέλφια», θεωρώ ότι την πένα με την οποία γράφτηκαν την κρατάνε... τρεις, ο πεζογράφος, ο θεατρικός συγγραφέας κι ο ποιητής. Για παράδειγμα, το ομόπλο και εναρκτήριο της συλλογής «Η ανάσα των δίπλα», όπου το μοτίβο της μοναξιάς είναι δουλεμένο ως κομψοτέχνημα, φέρει τη σφραγίδα του ποιήματος «Αιτία θανάτου» («Έκρηξη/ συσσωρευμένης μοναξιάς/ σκόνης») και τον απόηχο του ποιήματος «Ήδονες» («Όσους ζήσανε την ηδονή... δε θα τους καταλάβετε/ από τη φλυαρία τους/ αλλά από τη σιωπή τους/ από τη λάμψη στα μάτια/ καθώς θα θυμούνται/ την ομορφιά που άγγιξαν/ κυρίως από τη θλίψη/ που σιγά-σιγά θα τους τυλίγει...»). Ταυτόχρονα, το κείμενο έχει τη χροιά του θεατρικού μονολόγου, παρότι η αφήγηση είναι τριτοπρόσωπη.

Ο Γεωργίου πεζογράφος χρησιμοποιεί τους εξής σημαντικούς θεατρικούς τρόπους. Πρώτον, τα περιγραφόμενα στα διηγήματά του πε-

ριβάλλοντα, μαζί με την ενσωματωμένη σ' αυτά δράση, μοιάζουν με σκηνές παραστάσεων, όπου ο αφηγητής κρατάει τη θέση του «απ' έξω» αυτόπτη μάρτυρα και ωτακουστή καταγραφέα, όπως, π.χ., στο «Ίνταμπου εκάμαμεν» ή στα έτοιμα να αναγεννηθούν στη θεατρική σκηνή «Κύματα». Δεύτερον, ο συγγραφέας κάνει τους ήρωές των διηγημάτων του ρόλους, επειδή έχει την ικανότητα να τους δει με λεπτομέρεια απ' έξω και από μέσα, ωσάν να δοκιμάζει το ένδυμα των φτιαγμένων από τον ίδιο μορφών. (Κι εγώ άθελά μου φαντάζομαι νοερές διανομές για τα «Η Αφρούλα σε πέλαγος βαθύ», «Λέω να αλλάξω

ουρανό», «Ανέμελη στιγμή»). Τρίτον, ο Γεωργίου κάνει εκτεταμένη χρήση διαλόγου στα διηγήματά του. Έτσι, στον «Σταυρό» στο πρώτο μέρος υπάρχει καταγραφή διαλόγου μεταξύ των τριών προσώπων, χωρίς ν' ακούγεται η φωνή του συγγραφέα. Αυτό το διήγημα η τριμερής δομή του, όπου το κάθε ένα από τα μέρη είναι γραμμένο με διαφορετική αφηγηματική τεχνική και σε διαφορετική σχέση με τον χρόνο, θυμίζει θεατρικό σε τρεις πράξεις,

Πρέπει να σημειωθεί ότι στην προηγούμενη συλλογή διηγημάτων «Γλυκιά Bloody Life» (2002) δεν υπάρχει παρόμοια αυτόνομη χρήση διαλόγου, παρόλο που στενές συγγενικές σχέσεις συνδέουν π.χ. το διήγημα «Φλυαρίες» με το θεατρικό «αγαπημένο μου πλυντήριο». Αλλά στις δύο δεκαετίες που μεσολάβησαν μεταξύ των δύο συλλογών ο Αντώνης Γεωργίου έχει βιώσει σημαντικές παραγωγές των θεατρικών του κειμένων («Παραπλεύρως παραγωγές», «Versus», ΘΟΚ, κ.ά.), έτσι ώστε η θεατρική αύρα να μη φεύγει από τα γραπτά του. Τέταρτον, η χρησιμοποιημένη με ψυχολογική ευαισθησία κυπριακή διάλεκτος, όταν ακούγεται άμεσα η φωνή των πρωταγωνιστών των κειμένων του, κάνει τον αναγνώστη να αισθάνεται ακροατής και θεατής.

Μια απόδειξη της θεατρικότητας που κρύβει μέσα του ο πεζός λόγος του Γεωργίου είναι η πετυχημένη θεατρική διασκευή του μυθιστορήματος «Ένα αλπούμι ιστορίες» στην παραγωγή της Ομάδας του Μάριου Κακουλλή το 2016. Ένα θεματικό πλέγμα από επαναλαμβανόμενα μοτίβα ενώνει τα έργα του Αντώνη Γεωργίου σ' ένα μετακείμενο αίφροντας τις διακρίσεις μεταξύ των λογοτεχνικών ειδών. Είναι το μοτίβο της μνήμης, συχνά φθίνουσας, αλλά τόσο σημαντικής στη διατήρηση της Συνέχειας (το Σ συνειδητά κεφαλαίο), το μοτίβο της ορφάνιας, της γλυκιάς και βασανιστικής αλληλεξάρτησης γονιών/ παιδιών. Το μοτίβο της ερωτικής επιθυμίας ανάμεικτης με ενοχές και τύψεις. Είναι η φόρμουλα σχέσης μεταξύ του ατομικού και συλλογικού πόνου. Είναι το θέμα των κοινωνικών ταμπού και του ανελέητου κυνηγιού του αδύναμου και του διαφορετικού.